

V.2 ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

77. ОСИГУРЯВАНЕ СВОБОДА НА ИЗБОРА НА ЗДРАВНИ УСЛУГИ И ТЕХНИТЕ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Мерки

- Подобряване събираемостта на здравноосигурителните вноски.
- Развитие на модела на здравно осигуряване.
- Развитие на системата за финансиране и набиране на средства за здравеопазване в доброволни здравноосигурителни дружества.
- Разработване на механизъм за установяване на групи от здравно неосигурените лица и за събиране на здравноосигурителните вноски от Националната агенция за приходите.
- Подобряване на възможностите за заплащане на разходите за болнична помощ на лицата, които нямат доход и имущество.

78. ГАРАНТИРАНЕ ДОСТЪПНОСТТА НА ЗДРАВНИТЕ ДЕЙНОСТИ

Мерки

- Преструктуриране на болничната помощ.
- Определяне на **адекватен статут на лечебните заведения**, съобразен със здравно-демографските реалности и с потребностите от медицински услуги за съответния регион.
- Разширяване на обхвата за предоставяне на специфични медицински дейности сред целеви групи.

- Актуализация на националната здравна стратегия съобразно капацитета в здравния и социалния сектор.
- Определяне на **шест здравни еврорегиона в страната** съобразно най-подходящото равнище на разпределение на здравни грижи и най-удобната геодемографска област за планиране, програмиране и управление на цялостната организация на здравните заведения и дейности.
- Обособяване във всеки от шестте еврорегиона **по една високотехнологична болница и съпътстващи многопрофилни болници с капацитет за поемане на политравматизъм и спешни състояния.**
- Развитие на **високотехнологични специалности**, като изгаряния, кардиохирургия, трансплантация, неврохирургия и интервенционалистика във всичките ѝ аспекти, на този етап неравномерно развити в посочените шест здравни еврорегиони.
- Определяне на високотехнологичните медицински и хирургични специалности, които трябва да бъдат налични във връзка с епидемиологичните изследвания, представящи реалните потребности на населението.
- Усъвършенстване дейността на Изпълнителната агенция по трансплантация.
- Деинституционализация чрез намаляване на дълготрайната болнична изолация на хората с психични разстройства, намаляване на болничния престой и интегриране и грижа за тези пациенти в дневни центрове и защитени жилища, както и насочване към извънболнично лечение.
- Развитие на националната система за надзор, мониторинг и оценка с оглед постигането на по-висока ефективност и ефикасност на интервенциите, както и укрепване на системата за подобряване на инфраструктурата за превенция, диагностика и лечение на ХИВ/СПИН и туберкулоза.
- **Насърчаване на раждаемостта чрез покриване разходите на семействата за лечение на стерилитета и инвитро зачеването.**
- Развитие на националната система за надзор, мониторинг и оценка на ХИВ/СПИН и туберкулоза с оглед постигането на по-висока ефективност и ефикасност на интервенциите.
- Подобряване на инфраструктурата за превенция, диагностика и лечение на ХИВ-СПИН и туберкулоза.
- Задълбочаване **на сътрудничеството с неправителствените организации за интегрирането им за предоставяне на услуги в здравния и социалния сектор.**
- Децентрализиране на системата за изпълнението и финансирането на дейностите по превенция и лечение на социално значимите заболявания на регионално и общинско ниво.

79. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ПРОФИЛАКТИКАТА В ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЕЛЕМЕНТ НА ЗДРАВНАТА СИСТЕМА НА ВСИЧКИ НИВА

Мерки

- Утвърждаване на профилактиката като задължителен елемент на здравната система на всички нива.
- Продължаване на дейностите по приетите национални програми и разработване и реализиране на нови програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.
- Повишаване информираността на населението по отношение на рисковете за здравето и начините за намаляване на индивидуалната експозиция.
- Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез укрепване надзора на заразните болести, увеличаване на процента от населението, обхванато със задължителни имунизации, и увеличаване обхвата на препоръчителните имунизации.
- Засилване на организацията и мерките, извършвани от граничния здравен контрол в съответствие с Международните здравни правила. Усъвършенстване на системата за наблюдение и контрол спрямо отделни заразни заболявания с цел тяхното откриване, доказване и прилагане на мерки за ограничаването и елиминирането им.
- Ограничаване на вродените аномалии и генетични дефекти, които са съществена причина за детската смъртност, чрез:
 - разширяване обхвата на генетичните изследвания по време на бременността и на новородените деца;
 - извършване на профилактични прегледи и биохимичен скрининг на бременни, включително разширяване на скрининговите изследвания на бременни за синдрома на Даун;
 - разработване на програма за скрининг при рак на маточната шийка и рак на млечната жлеза;
 - разработване на интервенционни програми за намаляване и предотвратяване на здравния риск в проблемните районите по отношение на влиянието на околната среда върху здравето.

80. ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЪВРЕМЕННА СИСТЕМА ЗА ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Мерки

- Осигуряване на свободен достъп до здравни услуги на децата чрез изграждане и развитие на съвременна система за достъп.

- Превенция и изграждане на навици за здравословен начин на живот в детска възраст и по време на ранното полово съзряване.

81. ИЗГРАЖДАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СИСТЕМА ЗА ПРОДЪЛЖИТЕЛНО ЛЕЧЕНИЕ И ИНТЕГРИРАНИ ГРИЖИ ЗА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА С ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Мерки

- **Изграждането на ефективни връзки между отделните лечебни заведения** – за първична извънболнична помощ, специализирана извънболнична помощ, болнична помощ, долекуване и рехабилитация.
- Въвеждане на **интегриран подход за грижа за възрастните хора** чрез осигуряване на продължително лечение, долекуване и рехабилитация и съпътстващи социални услуги, подсистеми (първична специализирана, болнична помощ и рехабилитация) с цел елиминиране на дублиращи се здравни услуги и дейности, включително здравни и социални услуги.
- Подобряване на здравето и качеството на живот на лицата с вид и степен на увреждане, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, както и на лицата с трайно намалена работоспособност.
- **Въвеждане на система за интегриране на грижите за възрастните хора с хронични заболявания.**
- Оптимизиране на структурите на териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) и Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК).

82. ЗАСИЛВАНЕ НА КОНТРОЛА ВЪРХУ МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

Мерки

- Извършване анализ на потребностите на населението от здравна помощ и състоянието на лечебните заведения и **съответни промени в Закона за лечебните заведения, касаещи статута им и извършваната от тях дейност.**
- Преструктуриране на болничната помощ, актуализиране на Националната здравна карта на Република България съобразно регионалните специфики.
- Създаване на **система за реален медицински одит въз основа на медицинските стандарти и правилата за добра медицинска и дентална практика** и добра производствена практика на лекарства и лекарствени продукти.
- Извършване на **промени в Закона за здравното осигуряване с цел развитие на модела за здравно осигуряване, включително на системата за финансиране и набиране на средства за здравеопазване в доброволни здравноосигурителни дружества и създаване на условия за поетапно демонополизирание на дейността на Националната здравноосигурителна каса.**

- Оптимизиране на механизма за събиране на здравноосигурителните вноски, включително увеличаване размера на санкциите при неплащането им, разрешаване на съществуващите проблеми със здравно неосигурените лица, както и **преструктуриране на органите на Националната здравноосигурителна каса и съдържанието на Националния рамков договор.**
- Изготвяне на **промени в Закона за здравето с цел** гарантиране на финансовата дисциплина в системата на здравеопазването и **засилване на контрола върху медицинските дейности.**
- Създаване на **независим държавен орган за акредитация**, медицински одит и административен контрол - създаване на условия за преход към независима акредитация на лечебните заведения чрез определяне и въвеждане на **общественозначими критерии.**
- Регламентиране на механизъм за по-активно привличане на пациентски организации в тази дейност с цел засилване на обществения контрол.
- Изготвяне на промени в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина за подобряване достъпа на пациентите до лекарствена терапия за социалнозначимите заболявания и ограничаване на корупцията.
- Разработване и въвеждане на ясни правила, регламентиращи съставянето на реимбурсен и позитивен списък на лекарствените средства.
- Изграждане на прозрачна система на ценообразуване и заплащане на лекарствените продукти с публични средства, гарантираща достъп до лекарствена терапия на пациентите.
- Оптимизиране работата на Комисията по цените на лекарствените продукти, Комисията по позитивния лекарствен списък, Комисията по прозрачност, Висшия съвет по медицина и Висшия съвет по фармация.
- Включване в Закона за наркотичните вещества и прекурсорите на нови наркотични вещества съгласно препоръка на Съвета на Европа, взета с Решение № 2008/206/GHA.
- Привеждане в съответствие с европейското законодателство в областта на безопасността на храните и усъвършенстване на контрола.
- Постигане **на информационен интегритет в сферата на здравеопазването** като етап от въвеждането на **електронно здравеопазване за осигуряване на адекватен мониторинг и контрол за ефективно използване на ресурса и връзка с пациентите.**
- Гарантиране активното участие на пациентите и техните организации в управлението на системата чрез създаване на условия за включването им в одитни комитети, обществени съвети, консултативни съвети и др., в съответните направления за извършване на адекватен контрол.
- Гарантиране на правата за защита на пациентите чрез **приемане на правила за добра медицинска практика по предложение на съсловните организации** и прецизиране на отношенията лекар-пациент в етични кодекси.

83. УТВЪРЖДАВАНЕ АВТОРИТЕТА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛЕКАРИ И ДРУГИТЕ ЗДРАВНИ ПРОФЕСИОНАЛИСТИ

Мерки

- Осъвременяване образованието и квалификацията на медицинския и друг персонал.
- Повишаване на доверието между лекаря и пациента.
- **Изграждане на регистър на здравните професионалисти** (лекари, специалисти по здравни грижи и др.).
- **Развитие на система за професионална квалификация на кадрите с висше образование** (лекари и специалисти по здравни грижи).
- Изграждане на система за професионална квалификация на кадри със средно образование (парамедици) в спешната медицинска помощ.
- Изграждане на система за мотивиране и задържане на здравните професионалисти в България.